

ממתק לשבת

פרשת השבוע: בראשית תשע"ט

חומש: בראשית

אדם הראשון: כשלון מנהיגות

המנהיג העולמי הראשון הוא האדם הראשון. הוטל עליו התפקיד להיות שומר העולם "ויקח ה' אלוקים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה" (בראשית ב, ט"ו). העולם נברא מושלם, מה שנדרש מהמנהיג היה לשמר את העולם בשלמותו, אך האדם נכשל בשליחותו עד כדי כך שלאחר עשרה דורות בלבד, העולם נהיה מושחת לגמרי: "ותשחת הארץ לפני האלוקים ותמלא הארץ חמס" - כאשר יש שחיתות מוסרית וערכית אין יותר צידוק לקיומו של העולם ואז התוצאה הנוראית מגיעה: מבול והשחתת העולם.

איך מגיעים למצב שהעולם הופך להיות מושחת? – נוכל לענות על שאלה זו אם נחזור לדברי חז"ל (קהלת רבה, ז): "בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן, וכל מה שבראתי, בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריך". האדם צריך להרגיש שחיינו בעולם הזה הינם חיי שליחות, הוא לא חי בעולם הזה בשביל עצמו, בשביל הנאותיו וצרכיו, אלא כל חייו הם למען הזולת, למען האחרים, למען העולם.

ברגע שאדם הראשון "שכח" את שליחותו, כאן התחילה נפילתו. ברגע שלא ידע לקחת אחריות והאשים את אשתו בנפילתו, העולם נפל ממדרגתו וכבר הפך להיות עולם מושחת. בשאלה שאלוקים שואל את האדם "איכה" הוא מבטא שהאדם החטיא את האני האמיתי שלו והלך לאני של אנוכיות. מנהיג אמיתי בכל מצב ובכל זמן לוקח אחריות ויודע שכל חייו הם חיי שליחות, מנהיג-שליח.

הרב גבי קדוש

רבנות מועצה אזורית
בני שמעון

